

Olay yeri kaybolunca

Olay yerinin kaybolduğu nerede görülmüş? Cevabı, İngiliz yazar Edmund Crispin'in 1946 tarihli *Kaybolan Oyuncak Dükkânı* romanında...

Polisiye okurları bilir, sürekli bir şeyler kaybolur. Kanıtlar kaybolur mesela, tanıklar kaybolur, suç aletleri, parmak izleri, hatta dedektifin kendisi bile bazen kayıplara karışır. Ama olay yerinin kaybolduğu nerede görülmüş? Cevabı, İngiliz yazar Edmund Crispin'in 1946 tarihli *Kaybolan Oyuncak Dükkânı* romanında... Yapı Kredi Yayınları tarafından, Burçin Karamercan'ın çevirisiyle yayımlandı.

Edmund Crispin'i daha önce okumamıştım. Hakkında ilk söyleyebileceğim,

fotoğraflarındaki hınzır yüz ifadesiyle edebi üslubunun bire bir örtüştüğü. Bir an bile yerinde duramayan, hiperaktif bir anlatımı var. Özellikle aksiyon sahnelerinde olağanüstü başarılı.

Ayrıca, giriş notunda görüldüğü üzere, züppe bir beyefendinin ses tonuna sahip: "Sadece en saf insanlar bu hikâyedeki olayların ve karakterlerin kurgu olmadığını düşünecektir. Eski ve asil şehir Oxford'un, İngiltere'nin

tüm kentlerinin alışılmadık olaylarının ve karakterlerinin atası olduğu doğru. Ama her

şeyin bir sınırı var."

Vakaya gelirse; olaylar İkinci Dünya Savaşı'nın arifesinde ve tabii ki Oxford şehrinde geçiyor. Ünlü ama beş parasız şair Richard Cadogan, yayımcısından koparabildiği üç kuruş avansla, öğrencilik yıllarını yad etmek için geliyor şehre. Gelir gelmez de kendisini belanın içinde buluyor. Gece vakti kapısını açık görüp meraktan girdiği oyuncak dükkânının üst katında, yaşlı bir kadın cesedi var! Cesedi incelerken birisinin kafasına indirdiği darbeyle kendinden geçiyor. Sabah gözlerini tanımadığı bir yerde açınca da her mantıklı insan gibi karakola koşuyor.

Tuna Kiremitçi
Kitap Dedektifi
kiremitci@gmail.com

Ne var ki polislerle beraber olay yerine döndüğünde asıl sürpriz bekliyor onu: Oyuncak dükkânının yerinde şimdi bir bakkal var!

Oxford sokaklarında

Polislerden deli muamelesi gördüğü için çareyi, olayları üniversiteden arkadaşı, edebiyat profesörü kahramanımız Ger-vase Fen'e anlatmakta buluyor. Sherlock hayranı (ve tabii ki hiperaktif) Fen hemen heyecanlanıp şairi garipliklerle dolu bir soruşturmanın içine sürüklüyor. Böylece kendilerini Oxford sokaklarındaki nefes nefese koşturmanın içinde buluyorlar. Mermilerin havada uçuştugu bir miras

entrikasının tam göbeğinde... Bu arada iki okul arkadaşı bol bol itişip kakışmayı, polisle başlarını derde sokmayı ve Lewis Carroll'dan Horatius'a uzanan yelpazede edebi alıntılarla atışmayı da ihmal etmiyor.

Edmund Crispin, romanı Oxford'dan arkadaşı ünlü şair Philip Larkin'e ithaf etmiş. Yazarken ne kadar zevk almış olduğunu hissediyorsunuz. Aynı zevk duygusu okura da geçiyor ve belki de roman asil gücünü bundan alıyor. Yazar genel fırça darbeleri dışında karakterleri derinleştirmeye çok gerek görmüyor. Aynı zamanda gerçek bir mizah ustası; hatta araya girip dördüncü duvarı yıktığı pasajlar var. Bir rivayete göre, romandaki atlıkarıncada silahlı kovalama sahnesini Alfred Hitchcock *Trendeki Yabancılar* filminde aynen kopyalamış ama jenerikte kaynak belirtmemiş. Eğer doğrusa Crispin'e ayıp etmiş üstat.

Kaybolan Oyuncak Dükkânı / Edmund Crispin / Çeviren: Burçin Karamercan / Yapı Kredi Yayınları / Roman / 224 Sayfa